

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อมัดเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัย Organizing Creative Art Activities Based on the HighScope Approach to Develop Fine Motor Skills and Executive Function in Early Childhood

จิราพัชร มะลิจันทร์^{1*}, นัตต อัสภาภรณ์² และศักดา สวาทยานันท์²
Jirapat Malijan^{1*}, Natad Assapaporn² and Sakda Swathanan²

¹นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹Graduate in Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²Assistant Professor Dr. of Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

*Corresponding author, E-mail: poipom2710@gmail.com

(Received: May 1, 2025; Revised: May 31, 2025; Accepted: June 1, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคป 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคป โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 18 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคป จำนวน 15 แผน 15 ชั่วโมง 2) แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน และ 3) แบบประเมินพฤติกรรมความสามารถคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละพัฒนาการ

ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 23.55 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 17.17 และมีค่าร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 64.90 จัดว่ามีพัฒนาการในระดับสูง และความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 32.11 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 21.78 และมีค่าร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 72.71 จัดว่ามีพัฒนาการในระดับสูง

คำสำคัญ : กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคป, ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก, ความสามารถในการคิดบริหารจัดการตน

ABSTRACT

This study aimed to 1) compare the fine motor skills of early childhood students before and after participating in creative art activities based on the HighScope approach, and 2) compare the executive function abilities of early childhood students before and after participating in creative art activities based on the HighScope approach. The target group consisted of 18 kindergarten students in their second year.

The research instruments included 1) 15 learning experience plans using creative art activities based on the HighScope approach, totaling 15 hours, 2) an assessment form for fine motor skills of early childhood children, divided into 3 domains, and 3) a behavioral assessment form for executive function abilities of early childhood children. Data were analyzed using mean, standard deviation, and percentage of development.

The results showed that the fine motor skills of early childhood students after participating in creative art activities based on the HighScope approach were at a good level, with an overall mean score of 23.55, higher than before participating in the activities, which was at a moderate level with an overall mean score of 17.17. The percentage of development was 64.90, indicating high-level development. The executive function abilities of early childhood students after participating in creative art activities based on the HighScope approach were at a good level, with an overall mean score of 32.11, higher than before participating in the activities, which was at a moderate level with an overall mean score of 21.78. The percentage of development was 72.71, indicating high-level development.

Keywords: Creative Art Activities Based on the HighScope Approach, Fine Motor Skills, Executive Function

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการในทุกด้านของช่วงอายุแรกเกิดจนถึงห้าปี หรือวัยก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง มักเรียกกันว่า “เด็กปฐมวัย” ให้มีพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามหลักการ จึงจะสามารถเติบโตเป็นเด็กมีคุณภาพ ส่งผลดีต่ออนาคตของสังคมและประเทศชาติ (สำนึกวิชาการฯ, 2558) ซึ่งเด็กวัยแรกเริ่มของชีวิต หรือที่เรียกว่า เด็กปฐมวัย เป็นช่วงวัยในการเจริญเติบโตที่สำคัญที่สุดของชีวิต เพราะพัฒนาการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ และพัฒนาการใด ๆ จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นอย่างมาก (ศศิพันธ์ เปียนเปี่ยมสิน และคณะ, 2561) โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การพัฒนาทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ในส่วนกล้ามเนื้อมัดเล็กถือเป็นอวัยวะที่สำคัญในการประกอบกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพและการเขียน หากเด็กในช่วงปฐมวัยมีการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดี ก็จะส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาให้ดียิ่งขึ้น การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่ดีต้องมีพัฒนาการสอดคล้องสัมพันธ์ ไปกับสายตา แขน ขา และอวัยวะส่วนอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นหากกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กมีพัฒนาการล่าช้าหรือผิดปกติ ก็จะส่งผลต่อพัฒนาการของอวัยวะอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้น ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยเด็กจะใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กทำหน้าที่เป็นอวัยวะในการทำกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2556) ซึ่งในการจะพัฒนาความสามารถทางด้านร่างกายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาควบคู่กัน คือ การพัฒนาความสามารถในการคิดบริหารจัดการตน หรือการพัฒนาทักษะทางสมอง (EF) เป็นทักษะที่ทุกคนต้องใช้และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในชีวิต ซึ่งมนุษย์ไม่ได้เกิดมาพร้อมทักษะทางสมอง แต่สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะทางสมอง คืออายุ 4 – 6 ขวบ เพราะสมองส่วนหน้าพัฒนาได้มากที่สุด ญัฐณิ สุขปริดี (2565) กล่าวว่า ทักษะทางสมอง ประกอบด้วยทักษะ 9 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน (Working Memory) 2) ทักษะการยับยั้งชั่งใจ-คิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Shift Cognitive Flexibility) 4) ทักษะการใส่ใจจดจ่อ (Focus) 5) การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) 6) การประเมินตนเอง (Self-Monitoring) 7) การ

ริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) 8) การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) และ 9) การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะ EF (Executive Function) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และการที่จะพัฒนาทักษะทางสมอง EF ของเด็กปฐมวัย จะต้องอาศัยการจัดประสบการณ์และกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน โดยผลจากการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจึงต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาและร่างกายซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทักษะและความสามารถในการระดับต่อไป

การจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านร่างกายและด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมีหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นผู้ริเริ่มกิจกรรม ควรเน้นให้มีสื่อของจริง เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต สำรวจ ค้นคว้า และทดลองด้วยตนเอง โดยใช้ศิลปะหรือวิธีการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม เช่น การวาดภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพ ปั้น ดึง ตัด ปะ การประดิษฐ์ ฯลฯ ซึ่งการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ทางศิลปะ เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เด็กได้สัมผัสกับสื่อวัสดุต่างผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เด็กได้รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ ช่วยฝึกการแก้ปัญหา ผ่อนคลาย อารมณ์ ทำให้จิตใจสงบ อ่อนโยน มีสมาธิในการทำงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยเฉพาะกิจกรรมศิลปะ โดยจัดให้ศิลปะเป็นกิจกรรมจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับเด็กปฐมวัย ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮลโคปเป็นกิจกรรมศิลปะที่เน้นกระบวนการ (Process Art) ให้เด็กได้เรียนรู้แบบลงมือกระทำ ฝึกทักษะปฏิบัติ ฝึกการริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผน การวางแผนรวมถึงการลงมือปฏิบัติเพื่อไปถึงเป้าหมาย กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮลโคป มีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม คือ ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Do) และขั้นที่ 3 ทบทวน (Review) เป็นการสะท้อนการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานให้เพื่อนและครูฟัง ที่มีการเชื่อมโยงระหว่างขั้นวางแผนกับการปฏิบัติกิจกรรมรวมถึงเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมโดยครูมีบทบาทเป็นผู้กระตุ้นเด็กด้วยการใช้คำถาม ซึ่งแนวคิดโฮลโคปมีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กทุกคนให้บรรลุศักยภาพสูงสุดของตนให้ได้ โดยมุ่งเน้นความสำคัญของการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (วรนาท รักสกุลไทย, 2554)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในการจัดการเรียนสอน คือเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็กล่าช้ากว่าวัย โดยสังเกตจากการจับสือหรือดินสอ และผลงานของเด็ก ซึ่งปัญหานี้อาจส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการเขียนในระดับชั้นต่อไป รวมไปถึงหลังจากการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เด็กขาดสมาธิในการทำกิจกรรม ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรม เกือบของไม่เรียบร้อย ไม่สามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งบางคนไม่สามารถควบคุมอารมณ์อย่างเหมาะสมได้ อันเป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการขาดความสามารถในการคิดบริหารจัดการตน ผู้ศึกษาเห็นได้ว่าความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาได้จากความสามารถในการจัดกิจกรรมประจำวัน โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเสริมสร้างทักษะซึ่งเป็นการเรียนรู้ โดยพัฒนาศักยภาพผ่านงานศิลปะ และการเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการสร้างงานศิลปะจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี และเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้มากขึ้น ผู้ศึกษาจึงสนใจการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮลโคป เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และความสามารถคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ทักษะความจำ เพื่อใช้งาน ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ทักษะการยืดหยุ่นความคิด ทักษะจดจ่อใส่ใจ ทักษะการควบคุมอารมณ์ และ ทักษะการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญให้เด็กเกิดการพัฒนาตามวัยและเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป** หมายถึง กิจกรรมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะที่พัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเองของเด็ก เป็นขั้นตอนในกระบวนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2550) ได้แก่ ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Do) และขั้นที่ 3 ทบทวน (Review) เน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านกิจกรรมศิลปะที่หลากหลายด้วยสื่อ และอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเอง

2. **ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก** หมายถึง การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการทำงานที่ละเอียด เป็นการใช้ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ นิ้วมือ แขน ไหล่ ให้ประสานกับสายตา โดยผ่านระบบกล้ามเนื้อเพื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้สามารถทำงานได้เป็นอย่างดีตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 2 ด้านร่างกาย สามารถวัดได้โดยกิจกรรมตามพฤติกรรมตัวบ่งชี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้แก่ 1) ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้ 2) เขียนรูปลิ่มเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน และ 3) ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 ซม. ได้ ตามกรอบแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่

2.1 **ด้านความสามารถในการควบคุมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก** หมายถึง ความสามารถในการบังคับการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อและนิ้วมืออย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความแม่นยำและความละเอียดในการควบคุมการเคลื่อนไหว เช่น การใช้กรรไกรตัดกระดาษตามเส้น การวาดรูปตามแบบ และการระบายสีในพื้นที่จำกัด

2.2 **ด้านความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก** หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อและนิ้วมืออย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การหยิบจับวัตถุขนาดเล็ก การร้อยวัสดุ และการติดกระดุม โดยสามารถทำงานได้อย่างราบรื่นและใช้เวลาน้อย

2.3 **ด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา** หมายถึง ความสามารถในการใช้สายตาและมือทำงานประสานกันอย่างสอดคล้องเพื่อทำกิจกรรมที่ต้องอาศัยความแม่นยำในการรับรู้ทางสายตาและการเคลื่อนไหวของมือ เช่น การรินน้ำ การเรียงวัตถุตามแบบ และการเสียบวัสดุตามตำแหน่งที่กำหนด

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้สามารถวัดได้จากแบบทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีการออกแบบและสร้างเกณฑ์การประเมิน 27 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับ 0, 1, 2, 3 ตามวิธีของ อุเทน ปัญโญ (2553) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และมีการอธิบายระดับคุณภาพในแต่ละระดับ

3. **ความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย** หมายถึง กระบวนการทางความคิดของสมองส่วนหน้าในเด็กปฐมวัยด้านการกำกับตนเอง ที่ใช้ในการบริหารจัดการ และกำกับ ควบคุมความคิดอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง ประกอบด้วย 6 ทักษะ (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560) ดังนี้

3.1 ทักษะความจำเพื่อใช้งาน หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยที่สามารถเก็บรักษาข้อมูลไว้ในความคิด และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมถึงความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม และสรุปเป็นความคิดรวบยอดได้

3.2 ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยที่สามารถควบคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง เพื่อหยุดคิด พิจารณาไตร่ตรองก่อนพูดหรือทำ สามารถยับยั้งสิ่งที่ไม่เหมาะสม รู้จักรอคอย และปฏิบัติตามกฎกติกาได้

3.3 ทักษะการยืดหยุ่นความคิด หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยที่สามารถปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่าง สามารถมองปัญหาและคิดหาทางออกได้หลากหลายวิธี รวมถึงการยอมรับกฎ กติกา หรือเงื่อนไขต่างๆ ในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

3.4 ทักษะการจดจ่อใส่ใจ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยที่สามารถมีสมาธิจดจ่อกับงานหรือกิจกรรมที่กำลังทำอยู่ได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน ไม่วอกแวกหรือเสียสมาธิง่าย สามารถกลับมาทำงานต่อได้แม้มีสิ่งรบกวน และปฏิบัติตามกิจกรรมของตนเองโดยไม่รบกวนผู้อื่น

3.5 ทักษะการควบคุมอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการรับรู้และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ รู้จักสงบสติอารมณ์เมื่อโกรธหรือผิดหวัง และระบายอารมณ์อย่างเหมาะสมโดยไม่ใช้ความรุนแรง รวมถึงความสามารถในการหาทางแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับสถานการณ์

3.6 ทักษะการติดตามประเมินตนเอง หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการสังเกตและประเมินการกระทำของตนเอง รู้จักตรวจสอบผลงานของตนเอง สามารถบอกหรืออธิบายความรู้สึกต่อผลงาน แสดงความพึงพอใจและชื่นชมผลงานของตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้ทำ โดยการเก็บของใช้เข้าที่หรือเก็บขยะเมื่อทำกิจกรรมเสร็จ

ซึ่งความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยทั้ง 6 ทักษะ เป็นทักษะที่สามารถเกิดขึ้นได้กับเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3-6 ปี วัดได้จากแบบสังเกตเพื่อประเมินพฤติกรรมความสามารถคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัย ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เด็กปฐมวัยได้พัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป

2. เด็กปฐมวัยได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนคิดตามแนวคิดโฮสโคป

3. ครูได้แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัย

4. ครูได้เทคนิคและเรียนรู้วิธีบูรณาการการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป

5. สถานศึกษาได้แนวทางผ่านการจัดกิจกรรมหรือแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์และสังคม

วิธีดำเนินการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดบ้านฮ่อง จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวน 18 คน

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีเนื้อหาครอบคลุมสาระการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในพัฒนาการด้านร่างกายและสติปัญญา โดยเนื้อหาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) บ้านแสนสุข 2) ดอกไม้แสนสวย 3) โลกสวยด้วยสีสัน 4) หินดินทราย และ 5) คมนาคม

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและความคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 แผน แผนละ 60 นาที เวลาที่ใช้รวม 15 ชั่วโมง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ด้าน คือ 1) ส่วนนำ 2) ส่วนกระบวนการการจัดกิจกรรม และ 3) ส่วนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.07)

2. แบบทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับ คือ 0, 1, 2, 3 ตามวิธีของ อุเทน ปัญญา (2553) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และมีการอธิบายระดับคุณภาพในแต่ละระดับ ของทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการควบคุมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก 2) ด้านความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และ 3) ด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

3. แบบสังเกตเพื่อประเมินพฤติกรรมความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 3 ระดับ คือ 0, 1, 2 ตามวิธีของ Bloom (1971) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย และมีการอธิบายระดับคุณภาพในแต่ละระดับ ของ 6 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะความจำเพื่อใช้งาน 2) ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง 3) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด 4) ทักษะการจดจ่อใส่ใจ 5) ทักษะการควบคุมอารมณ์ และ 6) ทักษะการติดตามประเมินตนเอง โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจาก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาพื้นฐานและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบ้านฮ่อง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 18 คน

2. ประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ 15 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 60 นาที รวม 15 ชั่วโมง พร้อมทั้งเก็บคะแนนจากแบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสามารถคิดบริหารจัดการตนเอง

4. เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วยการเรียนรู้ 15 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 60 นาที โดยมีผู้ศึกษาคอยสังเกต และจดบันทึกพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในบันทึกหลังสอนเกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

5. วิเคราะห์และประเมินผลหลังจัดกิจกรรมโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนจากการทดสอบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์ข้อมูลตามด้าน 3 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนทักษะ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1.1 คะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยรายด้าน 3 ด้าน (ด้านละ 9 คะแนน) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของ อุเทน ปัญญ (2553) ดังนี้

ช่วงคะแนน 6.01 – 9.00 คะแนน หมายถึง ดี

ช่วงคะแนน 3.01– 6.00 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

ช่วงคะแนน 0.00 – 3.00 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

1.2 คะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยรวมทั้ง 3 ด้าน (คะแนนเต็ม 27คะแนน) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของ อุเทน ปัญญ (2553) ดังนี้

ช่วงคะแนน 19 – 27 คะแนน หมายถึง ดี

ช่วงคะแนน 10 – 18 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

ช่วงคะแนน 0 – 9 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

2. นำคะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตามทักษะย่อย 6 ทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนทักษะ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

2.1 คะแนนความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย รายทักษะ 6 ทักษะ (ทักษะละ 6 คะแนน) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของ อุเทน ปัญญ (2553) ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.01 – 6.00 คะแนน หมายถึง ดี

ช่วงคะแนน 2.01– 4.00 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

ช่วงคะแนน 0.00 – 2.00 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

2.2 คะแนนความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย รวมทั้ง 6 ทักษะ (คะแนนเต็ม 36 คะแนน) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของ อุเทน ปัญญ (2553) ดังนี้

ช่วงคะแนน 25 – 36 คะแนน หมายถึง ดี

ช่วงคะแนน 13 – 24 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

ช่วงคะแนน 0 – 12 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

3. การวิเคราะห์ระดับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการเปรียบเทียบคะแนน หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป ผู้ศึกษาใช้สถิติร้อยละพัฒนาการ

คำนวณหาค่าคะแนนพัฒนาการจากสูตรของศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ดังนี้

$$\text{ร้อยละคะแนนพัฒนาการ} = \frac{\text{คะแนนวัดครั้งหลัง} - \text{คะแนนวัดครั้งแรก}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนวัดครั้งแรก}} \times 100$$

แปลคะแนนตามผลระดับพัฒนาการของศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ดังนี้

พัฒนาการระดับสูงมาก ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 76 - 100

พัฒนาการระดับสูง ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 51 - 75

พัฒนาการระดับกลาง ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 26 - 50

พัฒนาการระดับต้น ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 0 - 25

และเกณฑ์ในการประเมินจะต้องมีคะแนนพัฒนาการความก้าวหน้าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

ผลการศึกษา

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป ใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติร้อยละพัฒนาการ ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป (N = 18)

ความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อมัดเล็ก (คะแนนเต็ม)	ก่อนเรียน			หลังเรียน			ร้อยละ พัฒนาการ	แปลผล พัฒนาการ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล		
1. ความสามารถในการ ควบคุมการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็ก (9 คะแนน)	5.94	1.98	ปานกลาง	8.28	0.89	ดี	76.47	สูงมาก
2. ความคล่องแคล่วใน การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (9 คะแนน)	5.56	1.20	ปานกลาง	7.44	1.10	ดี	54.65	สูง
3. การประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตา (9 คะแนน)	5.67	1.50	ปานกลาง	7.83	0.79	ดี	64.86	สูง
รวม (27คะแนน)	17.17	0.20	ปานกลาง	23.55	0.42	ดี	64.90	สูง

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 23.55 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 17.17 และมีค่าร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 64.90 จัดว่ามีพัฒนาการในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย จำแนกตามความสามารถ ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ความสามารถในการควบคุมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.94 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 8.28 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 76.47 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูงมาก

ด้านที่ 2 ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.56 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 7.44 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 54.65 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง

ด้านที่ 3 การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.67 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 7.83 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 64.86 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป ใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติร้อยละพัฒนาการ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป (N = 18)

ความสามารถในการคิด บริหารจัดการตน (คะแนนเต็ม)	ก่อนเรียน			หลังเรียน			ร้อยละ พัฒนาการ	แปลผล พัฒนาการ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล		
1. ทักษะความจำเพื่อใช้งาน (6 คะแนน)	3.72	0.96	ปานกลาง	5.39	0.78	ดี	73.25	สูง
2. ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง (6 คะแนน)	3.50	0.71	ปานกลาง	5.17	0.79	ดี	66.80	สูง
3. ทักษะการยืดหยุ่น ความคิด (6 คะแนน)	3.17	0.79	ปานกลาง	4.94	0.73	ดี	62.54	สูง
4. ทักษะการจดจำ ใส่ใจ (6 คะแนน)	3.39	0.70	ปานกลาง	5.56	0.62	ดี	83.14	สูงมาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความสามารถในการคิด บริหารจัดการตน (คะแนนเต็ม)	ก่อนเรียน			หลังเรียน			ร้อยละ พัฒนาการ	แปลผล พัฒนาการ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล		
5. ทักษะการควบคุมอารมณ์ (6 คะแนน)	4.22	0.65	ดี	5.39	0.78	ดี	65.73	สูง
6. ทักษะการติดตามประเมิน ตนเอง (6 คะแนน)	3.78	0.80	ปานกลาง	5.67	0.59	ดี	85.14	สูงมาก
รวม (36 คะแนน)	21.78	0.37	ปานกลาง	32.11	0.26	ดี	72.71	สูง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 32.11 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 21.78 และมีค่าร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 72.71 จัดว่ามีพัฒนาการในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัย จำแนกตามความสามารถ ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป แบ่งเป็น 6 ทักษะ คือ

ทักษะที่ 1 ทักษะความจำเพื่อใช้งาน พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 3.72 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.39 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 73.25 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง

ทักษะที่ 2 ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 3.50 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.17 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 66.80 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง

ทักษะที่ 3 ทักษะการยืดหยุ่นความคิด พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 4.94 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 62.54 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง

ทักษะที่ 4 ทักษะการจดจ่อ ใส่ใจ พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปสูง กว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 3.39 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.56 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 83.14 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูงมาก

ทักษะที่ 5 ทักษะการควบคุมอารมณ์ พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับดี ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.39 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 65.73 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง

ทักษะที่ 6 ทักษะการติดตามประเมินตนเอง พบว่า เด็กมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป โดยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 3.78 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ภายหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปมีคะแนนเฉลี่ย 5.67 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีค่าร้อยละพัฒนาการ 85.14 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูงมาก

3. ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้การจัดประสบการณ์ตามกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป เด็กมีการพัฒนาในด้านการควบคุมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านความคล่องแคล่ว และด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เพิ่มมากขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติผ่านประสบการณ์ตรง และการมีปฏิสัมพันธ์กับวัสดุอุปกรณ์ เด็กได้รับการกระตุ้นให้ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการหยิบจับสิ่งของ การขีดเขียน การระบายสี การปั้น การตัดปะ การร้อย ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้เด็กสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ การทำกิจกรรมศิลปะยังช่วยพัฒนาความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก เด็กจะสามารถทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความละเอียดและแม่นยำได้ดีขึ้น เช่น การวาดภาพที่มีรายละเอียด การประดิษฐ์งานฝีมือที่ซับซ้อน หรือการร้อยลูกปัดที่มีขนาดเล็ก ที่สำคัญ การทำกิจกรรมศิลปะยังส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาของเด็ก เด็กจะต้องใช้การมองเห็นเพื่อควบคุมการเคลื่อนไหวของมือในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การระบายสีตามเส้น การตัดกระดาษตามแบบ การร้อย ซึ่งการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอื่นๆ ในอนาคต

ความสามารถในการคิดบริหารจัดการตนเอง เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป เด็กมีการพัฒนาในทักษะในด้านจดจำเพื่อการใช้งาน ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง ทักษะการยืดหยุ่นทางความคิด ทักษะจดจำใส่ใจ ทักษะควบคุมตนเอง และทักษะติดตามประเมินตนเอง เพิ่มมากขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป เนื่องจากเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง กระบวนการวางแผน-ลงมือทำ-ทบทวน (Plan-Do-Review) ตามแนวคิดโฮสโคปช่วยให้เด็กจดจำและประมวลข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการทำงาน เช่น การจดจำว่าต้องใช้วัสดุใดบ้างในการสร้างผลงาน หรือการระลึกถึงเทคนิคที่เคยเรียนรู้มาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานปัจจุบัน นอกจากนี้ เด็กได้เรียนรู้ที่จะใช้ความคิดไตร่ตรองในการเลือกวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่เหมาะสมในการสร้างสรรค์ผลงาน แทนที่จะหยิบจับหรือใช้สิ่งของโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม เรียนรู้ที่จะทำทีละขั้นตอนอย่างมีระบบ สามารถปรับเปลี่ยนความคิดและวิธีการทำงานได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน เด็กสามารถคิดหาวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายมากขึ้น และให้ความสนใจกับงานที่กำลังทำได้นานขึ้น ไม่วอกแวกมีสมาธิจดจ่อมากยิ่งขึ้น เด็กสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้ดีขึ้นเมื่อเผชิญกับความท้าทายหรือความผิดหวังในการทำงาน เช่น เมื่อผลงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือเมื่อต้องรอคอยการใช้อุปกรณ์ร่วมกับเพื่อน และเด็กสามารถสังเกตและประเมินการทำงานของตนเองได้ดีขึ้น รู้จักตรวจสอบและปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง ขั้นตอนการทบทวน เด็กได้ฝึกการสะท้อนคิดและประเมินผลงานของตนเอง เด็กสามารถบอกได้ว่าส่วนใดของผลงานที่ตนพอใจ และส่วนใดที่อาจต้องปรับปรุง นอกจากนี้ เด็กยังสามารถประเมินกระบวนการทำงานของตนเองและวางแผนการปรับปรุงในครั้งต่อไปได้อีกด้วย

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคป พบว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เฉลี่ยโดยภาพรวมมีค่าร้อยละพัฒนาการ เท่ากับ 64.90 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง ดังจะเห็นได้จาก

1.1 ด้านความสามารถในการควบคุมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 76.47 อยู่ในระดับสูงมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ความสามารถในการควบคุมการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดนี้ อาจเป็นผลมาจากลักษณะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่เน้นให้เด็กปฐมวัยได้ควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อและนิ้วมืออย่างมีจุดมุ่งหมาย ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) เด็กได้คิดและวางแผนว่าจะทำอะไร อย่างไร ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้เด็กปฐมวัยตั้งเป้าหมายในการทำงานของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Hodmann and Weikart (1995) ที่กล่าวว่า การวางแผนมีความสำคัญเนื่องจากการสนับสนุนความคิด การเลือก และการตัดสินใจของเด็กปฐมวัยที่ชัดเจน ส่งเสริมความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึกในการควบคุมตนเอง ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การตัดกระดาษ การฉีก การปะติด การปั้น การวาดภาพระบายสี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนต้องใช้การควบคุมกล้ามเนื้อและนิ้วมืออย่างแม่นยำ สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 2 ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ระบุถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กอายุ 5-6 ปี ในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ขั้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ ทำให้เด็กปฐมวัยได้คิดทบทวนถึงการควบคุมกล้ามเนื้อในการทำกิจกรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสามารถปรับปรุงการควบคุมกล้ามเนื้อเล็กในกิจกรรมครั้งต่อไปได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับความสำคัญของการทบทวนตามที่ วรรณาท รักสกุลไทย (2554) กล่าวว่า การทบทวนช่วยพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยในการจัดรูปแบบและพูดคุย ทำให้เด็กปฐมวัยมีความเข้าใจต่อสิ่งที่เด็กทำชัดเจนยิ่งขึ้น และขยายความรู้ของเด็กปฐมวัย

1.2 ด้านความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 54.65 อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่พัฒนาขึ้นอย่างชัดเจนนี้ อาจเป็นผลมาจากลักษณะของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกใช้กล้ามเนื้อและนิ้วมือในการทำกิจกรรมที่หลากหลายและซ้ำๆ จนเกิดความคล่องแคล่ว สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งวิ กนกวิบูลย์ศรี (2555) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กนอกจากกิจกรรมการระบายสียังมีกิจกรรมอีกหลายรูปแบบที่สามารถพัฒนากล้ามเนื้อและตา เช่น การปั้น การร้อยลูกปัด และร้อยหลอดกาแฟ ในขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) ตามกระบวนการของโฮสโคป เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่างๆ ด้วยตนเอง ทำให้ได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อเล็กอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการได้ทำซ้ำๆ บ่อยๆ จะช่วยให้เกิดความคล่องแคล่วในการทำงาน จึงทำให้เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของพัชรี ผลโยธิน และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า ในขั้นปฏิบัติ เป็นช่วงเวลาของเด็กปฐมวัยได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดมุ่งหมาย และได้เรียนรู้ตามประสบการณ์สำคัญ เป็นช่วงที่เด็กได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ตั้งใจไว้ ค้นพบความคิดใหม่ๆ เป็นช่วงที่เด็กปฐมวัยต้องเลือกและตัดสินใจใช้วัสดุอุปกรณ์ บริเวณ และขั้นตอนในการเล่น

1.3 ด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 64.86 อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาที่พัฒนาขึ้นอย่างชัดเจนนี้เป็นผลมาจากลักษณะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่เน้นให้เด็กปฐมวัยได้ใช้สายตาและมือประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ระบุถึงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย โดยเฉพาะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การเขียนภาพและการเล่นกับสี การปั้น การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปยังให้ความสำคัญกับกระบวนการวางแผน (Plan) ซึ่งในขั้นนี้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสคิดวางแผนว่าจะทำอะไร ทำให้เด็กปฐมวัยได้มีการเตรียมความพร้อมในการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาเพื่อให้งานสำเร็จตามแผน สอดคล้องกับแนวคิดของ Hohmann and Weikart (1995) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เด็กปฐมวัยมีโอกาสเลือกและตัดสินใจ ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ซึ่งต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในการทำกิจกรรม เช่น การวาดภาพ การตัด การปะ การร้อย สอดคล้องกับแนวคิดของ อีราพร ปรีดีวงศ์ (2566) ที่พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะสมอง จะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาการ

ประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้ดีขึ้น ขึ้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ ทำให้เด็กปฐมวัยได้คิดทบทวนถึงการในการทำกิจกรรม ว่าทำได้ดีเพียงใด มีจุดใดที่ต้องปรับปรุง ซึ่งจะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และสามารถปรับปรุงการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในกิจกรรมครั้งต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษาความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย จากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคป พบว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถคิดบริหารจัดการตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เฉลี่ยโดยภาพรวมมีค่าร้อยละพัฒนาการ เท่ากับ 72.71 แสดงว่ามีพัฒนาการระดับสูง ดังจะเห็นได้จากทักษะต่าง ๆ คือ

2.1 ทักษะความจำเพื่อใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 73.25 อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปที่เน้นให้เด็กได้คิดวางแผนงาน และจดจำขั้นตอนการทำงาน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยใช้ความจำเพื่อใช้งาน สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพและสถาบัน RLG (2561) ที่กล่าวว่า ความจำเพื่อใช้งานเป็นความสามารถของสมองที่ใช้ในการจำข้อมูล ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ตามแนวคิดไฮสโคป เด็กปฐมวัยได้ฝึกคิดและวางแผนว่าจะทำอะไร อย่างไร ซึ่งต้องอาศัยความจำเพื่อใช้งานในการนึกถึงข้อมูลและประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จะทำ เช่น การวาดรูป การปั้น การตัด การปะ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนงาน ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กต้องจดจำขั้นตอนและวิธีการที่วางแผนไว้เพื่อนำมาปฏิบัติให้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นการฝึกใช้ความจำเพื่อใช้งานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นวลจันทร์ จุฑาภักติกุล (2560) และในขั้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ ซึ่งต้องอาศัยความจำเพื่อใช้งานในการนึกถึงขั้นตอนและวิธีการที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อนำมาเล่าให้ครูและเพื่อนฟัง ทำให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกการใช้ความจำเพื่อใช้งานในการทบทวนและสะท้อนกระบวนการทำงานของตนเอง นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปยังเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกการใช้ความจำเพื่อใช้งานในสถานการณ์ที่ต่างกัน เช่น การจำชื่อสี การจำขั้นตอนการทำงาน การจำตำแหน่งของวัสดุอุปกรณ์ การจำเรื่องราวหรือแรงบันดาลใจในการสร้างผลงาน ซึ่งเป็นการฝึกใช้ความจำเพื่อใช้งานอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ พรรณี ชูทัย เจนจิต (2545) ที่กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erikson's Theory of Development) ว่าในระหว่างอายุ 4-5 ปี อยู่ในขั้นความคิดริเริ่ม เด็กปฐมวัยสามารถให้ความร่วมมือรู้จักที่จะวางแผนร่วมกับผู้อื่น

2.2 ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 66.80 อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปที่เน้นให้เด็กปฐมวัยได้คิดวางแผนก่อนลงมือทำ และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กรู้จักยับยั้งความต้องการที่จะทำตามใจตนเอง และคิดไตร่ตรองก่อนลงมือทำ ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ตามแนวคิดไฮสโคป เด็กปฐมวัยได้ฝึกคิดและวางแผนว่าจะทำอะไร อย่างไร ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กปฐมวัยรู้จักหยุดคิดก่อนทำ คิดไตร่ตรองว่าจะทำอะไร และทำอย่างไร ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง มีขั้นตอนการทำงานอย่างไร แทนที่จะรีบลงมือทำทันทีโดยไม่คิด ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ซึ่งต้องอาศัยการยั้งคิดไตร่ตรองในการควบคุมตนเองให้ทำตามแผนที่วางไว้ แม้จะมีสิ่งเร้าหรือสิ่งดึงดูดความสนใจอื่น ๆ รอบตัว เช่น เพื่อนชวนคุย มีเสียงดังรบกวน เด็กปฐมวัยต้องฝึกยับยั้งความอยากที่จะเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นๆ และจดจ่อกับงานที่กำลังทำอยู่ให้สำเร็จ นอกจากนี้ ในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยยังต้องฝึกยับยั้งความอยากที่จะรีบทำให้เสร็จเร็วๆ แต่ต้องทำด้วยความประณีต ใส่ใจในรายละเอียด และทำตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ เช่น การรอให้สีแห้งก่อนจึงระบายสีทับ การทำตามขั้นตอนการผสมสี การควบคุมการตัดกระดาษให้ตรงตามเส้น ซึ่งต้องอาศัยการยั้งคิดไตร่ตรองเป็นอย่างมาก ขึ้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กรู้จักไตร่ตรองถึงสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว ว่าทำได้ตามแผนหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง และแก้ปัญหายังไง ทำให้เด็กได้ฝึกการสะท้อนคิดและเรียนรู้จากประสบการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ จินดาพร แก้วลายทอง (2551) ที่กล่าวว่า การทบทวน (Review) เป็นการนำเสนอผลงาน ทบทวนการทำงานว่าทำตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และควรทำอย่างไร เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีขึ้น และสำรวจตนเอง (เด็กปฐมวัย) สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงแผนอย่างไร

2.3 ทักษะการยืดหยุ่นความคิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 62.54 อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ลองผิดลองถูก แก้ปัญหา และปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเมื่อเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ตามแนวคิดโฮสโคป เด็กปฐมวัยได้ฝึกคิดและวางแผนว่าจะทำอะไร ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้คิดอย่างหลากหลาย และคิดหาวิธีการที่แตกต่างกันในการทำงาน ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ แต่บางครั้งอาจเกิดปัญหาที่ไม่เป็นไปตามแผน เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้หมด ต้องรอคิวใช้อุปกรณ์บางอย่าง ทำให้เด็กปฐมวัยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน คิดหาทางเลือกใหม่ หรือแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการยืดหยุ่นความคิดอย่างดี นอกจากนี้ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปยังเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละชนิดมีลักษณะและวิธีการใช้งานที่แตกต่างกัน ทำให้เด็กปฐมวัยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับวัสดุแต่ละชนิด เช่น การปรับเปลี่ยนวิธีการจับกรรไกรตามลักษณะของกระดาษที่ต้องตัด การปรับวิธีการระบายสีตามลักษณะของสีและกระดาษ ขึ้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่เด็กได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ ได้เล่าถึงปัญหาที่พบและวิธีการแก้ไข ทำให้เด็กปฐมวัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งช่วยเพิ่มพูนทักษะการยืดหยุ่นความคิดให้กว้างขวางมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Schweinhart (1987) ที่กล่าวว่า การทบทวน (Review) เป็นช่วงที่เด็กปฐมวัยได้อภิปรายและเล่าถึงผลงานที่ทำ มีการเปลี่ยนแปลงแผนอย่างไร ซึ่งช่วยให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้การปรับเปลี่ยนความคิดและวิธีการทำงาน

2.4 ทักษะการจดจำใส่ใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 83.14 อยู่ในระดับสูงมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ลักษณะของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่เน้นให้เด็กปฐมวัยได้ทำกิจกรรมที่ตนสนใจและเลือกเอง ทำให้เด็กปฐมวัยมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมและสามารถจดจ่อกับงานได้นานขึ้น ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ตามแนวคิดโฮสโคป เด็กปฐมวัยได้เลือกกิจกรรมที่ตนสนใจและวางแผนว่าจะทำอย่างไร ซึ่งการได้เลือกกิจกรรมด้วยตนเองทำให้เด็กปฐมวัยมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมนั้นๆ และสามารถจดจ่อกับการวางแผนได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ วรนาท รักสกุลไทย (2554) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนว่า เป็นการกระตุ้นความรู้สึกในการควบคุมอารมณ์ มีสมาธิในการทำงาน ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่างๆ เช่น การวาดภาพ การปั้น การตัด การปะ ล้วนเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยสมาธิและความจดจ่อในการทำงาน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องใช้ความละเอียดและความประณีต ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กปฐมวัยมีสมาธิจดจ่อกับงานที่ทำอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบัน RLG (2561) ที่กล่าวว่า ควรเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกสมาธิ ซึ่งเป็นพื้นฐานด้านอารมณ์และจิตใจที่จดจ่อและใส่ใจกับสิ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยรู้จักจดจ่อใส่ใจอย่างสม่ำเสมอจะช่วยยืดช่วงสมาธิของเด็กปฐมวัยให้ยาวขึ้น นอกจากนี้ การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ยังช่วยให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกการจดจ่อกับงานแม้จะมีสิ่งเร้าหรือสิ่งรบกวนรอบตัว เด็กต้องฝึกการจดจ่อกับงานที่ทำอยู่จนกว่าจะเสร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรียา ผลโยธิน และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า ในขั้นปฏิบัติ เป็นช่วงเวลา que เด็กปฐมวัยได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตั้งอกตั้งใจ และขึ้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ ซึ่งต้องอาศัยสมาธิและความจดจ่อในการนึกถึงขั้นตอนและวิธีการที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อนำมาเล่าให้ครูและเพื่อนฟัง ทำให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกการจดจ่อและใส่ใจกับการทบทวนสิ่งที่ได้ทำมา สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรียา ผลโยธิน และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า การทบทวน (Review) เป็นช่วงที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อน พูดคุย และนำเสนอเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในช่วงการทำงาน ในกระบวนการวางแผนเด็กได้ตั้งเป้าหมาย เด็กได้ทำความเข้าใจโดยการใช้อุปกรณ์ การอภิปราย และการวิเคราะห์เชื่อมโยงสะท้อนความคิดเกี่ยวกับการกระทำและประสบการณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจ และตีความสิ่งที่ได้ปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยการจดจ่อและใส่ใจในการทบทวนและเล่าเรื่อง

2.5 ทักษะการควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 65.73 อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ลักษณะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดโฮสโคปที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกผ่านผลงานศิลปะ ซึ่งเป็นการช่วยให้เด็กปฐมวัยได้ระบายอารมณ์อย่างเหมาะสมและ

สร้างสรรค์ ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ตามแนวคิดไฮสโคป เด็กปฐมวัยได้ฝึกการควบคุมอารมณ์ในการรอคอยเพื่อแสดงความคิดเห็นและแบ่งปันแผนงานกับเพื่อนๆ ซึ่งเป็นการฝึกการรอคอยและการควบคุมอารมณ์เมื่อต้องรอถึงคิวของตนเอง หรือเมื่อความคิดเห็นของตนอาจไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ซึ่งในระหว่างการทำกิจกรรม อาจเกิดปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ต้องรอคิวใช้อุปกรณ์ ผลงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ซึ่งเด็กปฐมวัยต้องฝึกการควบคุมอารมณ์ รวมถึงการแบ่งปันพื้นที่และวัสดุอุปกรณ์กับเพื่อน การรอคอย และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และในขั้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ซึ่งเด็กปฐมวัยต้องฝึกการควบคุมอารมณ์เมื่อได้ข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อน รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยท่าทีที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของวิลสัน ตริตนา (2560) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ทำงานเป็นกลุ่ม การเล่าการเปลี่ยนแปลงแผนงานของตนเอง และกลุ่มให้ครูและเพื่อน ฟังช่วยให้เด็กปฐมวัยจัดการกับอารมณ์ของตนเอง

2.6 ทักษะการติดตามประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 มีค่าร้อยละพัฒนาการ 85.14 อยู่ในระดับสูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า ลักษณะเฉพาะของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทบทวน (Review) หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมเสร็จสิ้น ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กปฐมวัยได้สะท้อนคิดและประเมินการทำงานของตนเอง ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ตามแนวคิดไฮสโคป เด็กปฐมวัยได้ฝึกการวางแผนการทำงาน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการติดตามประเมินตนเอง เนื่องจากเด็กต้องกำหนดเป้าหมายและวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น ซึ่งเป็นการวางกรอบสำหรับการประเมินความสำเร็จของตนเองในภายหลัง ในขั้นปฏิบัติ (Do) เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ซึ่งในระหว่างการทำกิจกรรม เด็กปฐมวัยได้ฝึกการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของงานด้วยตนเอง เช่น การสังเกตว่างานที่ทำเป็นไปตามแผนหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง และจะแก้ไขอย่างไร ซึ่งเป็นการฝึกการติดตามประเมินตนเองในระหว่างการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรีย์ ผลโยธิน และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า ในขั้นปฏิบัติหรือการทำงาน เป็นช่วงเวลาที่ได้ลงมือกระทำ เล่น และแก้ปัญหาอย่างมีจุดหมาย เป็นช่วงที่เด็กได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ตั้งใจไว้ ค้นพบความคิดใหม่ๆ เป็นช่วงที่เด็กปฐมวัยต้องเลือกและตัดสินใจใช้วัสดุอุปกรณ์ และในขั้นทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทักษะการติดตามประเมินตนเอง เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่เด็กปฐมวัยได้สะท้อนและทบทวนสิ่งที่ตนเองได้ทำ ทั้งในด้านกระบวนการและผลงาน เด็กปฐมวัยได้ประเมินว่าสามารถทำตามแผนที่วางไว้ได้หรือไม่ รวมถึงการประเมินผลงานของตนเองว่าพอใจหรือไม่ อะไรที่ทำได้ดี และอะไรที่ต้องปรับปรุง ซึ่งเป็นการฝึกการติดตามประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Schweinhart (1987) ที่กล่าวว่า การทบทวน (Review) เป็นช่วงที่เด็กปฐมวัยได้อภิปรายและเล่าถึงผลงานที่ทำ มีการเปลี่ยนแปลงแผนอย่างไร เป็นการสะท้อนสิ่งที่เด็กปฐมวัยได้กระทำ และเชื่อมโยงระหว่างวางแผน การปฏิบัติ และผลงานที่ได้ การที่ทักษะการติดตามประเมินตนเองมีพัฒนาการสูงที่สุด อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปให้ความสำคัญกับการทบทวนและสะท้อนการเรียนรู้อย่างมาก โดยในทุกๆ กิจกรรม เด็กปฐมวัยจะได้มีโอกาสทบทวนและประเมินการทำงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็กได้ฝึกการติดตามประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ วนา รักษ์กุลไทย (2554) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการทบทวนว่า เป็นการพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยในการจัดรูปแบบและพูดคุย ทำให้เด็กปฐมวัยมีความเข้าใจต่อสิ่งที่ทำชัดเจนยิ่งขึ้น และขยายความรู้ของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอที่ได้จากการศึกษา

1. ครูผู้สอนควรนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของไฮสโคป ไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กของเด็กแต่ละระดับชั้น เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัย

2. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของไฮสโคป ครูควรศึกษาและเข้าใจพัฒนาการทางศิลปะและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กปฐมวัยเพื่อสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและเกิดพัฒนาการด้านความสามารถในการคิดบริหารจัดการตน

3. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของไฮสโคป ครูผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อมทั้งสถานที่และอุปกรณ์ที่หลากหลายเพียงพอและเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก โดยเน้นวัสดุที่กระตุ้นประสาทสัมผัสและการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

4. ครูผู้สอนควรศึกษาการสอนตามแนวคิดของไฮสโคป การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอน (Plan-Do-Review) อย่างละเอียดก่อนที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงบูรณาการกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปกับพัฒนาการในด้านอื่น ๆ เช่น พัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม และด้านภาษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษามูลค่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย เช่น ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์และสังคม

2. ควรศึกษาและวิจัยผลของการจัดกิจกรรมในระยะยาวและปรับพฤติกรรมบ่งชี้ให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อติดตามผลการทดลองที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสามารถคิดบริหารจัดการตนของเด็กปฐมวัย

3. ควรศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปที่มีต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ เช่น ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ ความฉลาดทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคม เพื่อให้เห็นภาพรวมของการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2556). *กิจกรรมการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยคละอายุ*. กรุงเทพฯ: เบรนเบสนิค.
- จินดาพร แก้วลายทอง. (2551). *ผลการจัดกิจกรรมตามแนวคิด High/Scope ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย*. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการปฐมวัยศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐธณี สุขปรีดี. (2565). *การพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า(EF) ในสภาวะวิกฤต*. สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2567, จาก <https://www.eef.or.th/article-executive-functions-151221/>.
- ธีราพร ปรีดีวงศ์. (2566). *การพัฒนาครูปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะสมองเพื่อความสำเร็จ (Executive Function : EF) ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู, 3(1), 74-92.*
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *Executive Functions กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย*. นครปฐม: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *แบบประเมิน EF เด็กปฐมวัย คัดกรองความบกพร่องทางอารมณ์ สู่แนวทางใหม่พัฒนาการเด็กไทย*. นครปฐม: สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พัชรี ผลโยธิน และคณะ. (2550). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดไฮ/สโคป*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พรธณี ชูพัยเจนจิต. 2545. *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.
- รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี. (2555). อนุบาล 2 แล้วยังเขียนหนังสือไม่ค่อยได้. *นิตยสารรักลูก, 30(357), 199.*

- วิลันดา ตรีตนา. (2560). การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2554). “ไฮสโคป (High Scope) กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย” ในรวมนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.
- ศศิพันธุ์ เปียนเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพและสถาบัน RLG. (2561). คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Function สำหรับครูปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2558). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- อุเทน ปัญญา. (2553). เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชาสถิติและการวิจัยทางโภชนาการศึกษาศาสตร์ศึกษา. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Bloom, B. S., Hastings, J. T., & Madaus, G. F. (1971). *Handbook on formative and summative evaluation of student learning*. McGraw-Hill.
- Hodmann, M. and Weikart, D.P. (1995). *Educating young Children*. Ypsilanti: High/ Scope. Press.
- Schweinhart, J.L. (1987). ‘Child initiated activity: How important is early childhood education’. High/Scope Resource: Spring/Summer.

วารสารหลักสูตรและการสอน มช.